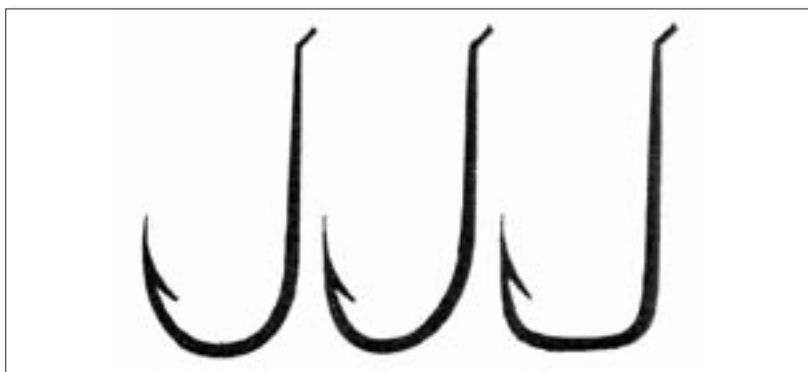

RYBÁŘSKÁ BIŽUTERIE

Vedle náčiní jsou pro rybolov nezbytně nutné háčky, splávky, zátěže a další drobné vybavení. Podle zvoleného způsobu lovu si musíte proto doplnit i rybářskou bižuterii.

HÁČKY

Háčky, dvojháčky a trojháčky jsou vyráběny v nepřeberném množství a kvalitě, různých velikostí a tvarů. Při zdolávání ryb pak záleží hlavně na jejich pevnosti a ostrosti. Háček je nejdůležitější součástí udice.

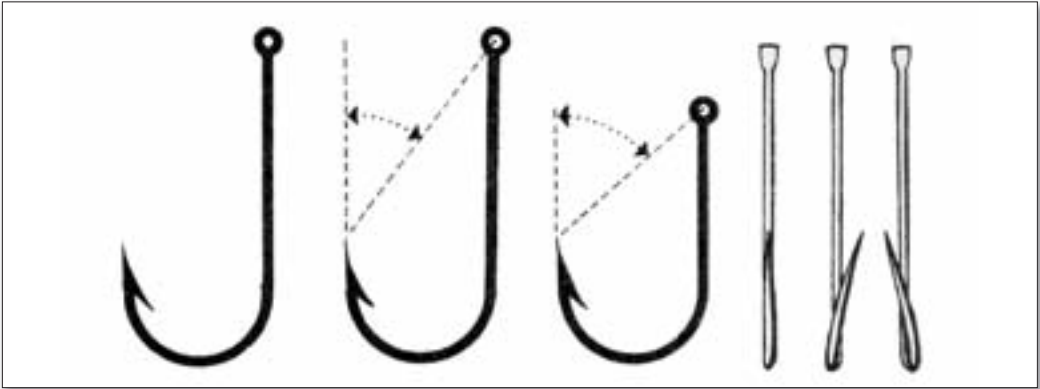
Základní tvary háčků. Oblý (round band), polooblý (limerick) a hranatý (snack band).

POPIS HÁČKŮ A JEJICH ROZDĚLENÍ

Háček má ramínko, hlavičku, obloukovou část, hrot a protihrot. Ramínko je zakončeno očkem nebo lopatkou. Hrot může být rovnoběžný s ramínkem, nebo vyhnutý poprava či doleva. Na háčku je tzv. škodlivý úhel, který je závislý na výšce ramínka.

Základní tvar háčku je oblý, polooblý nebo hranatý. Vyrábí se i řada háčků, které jsou uzpůsobeny pro speciální lov, a ty mají tvary od základních odlišné.

Velikost háčku je základním parametrem při jejich nákupu, na výběr je celá škála, od největších až po úplně malé. K jejich výrobě se používají různé kovové materiály, zaručující jejich kvalitu, a háčky jsou také různě barvené.

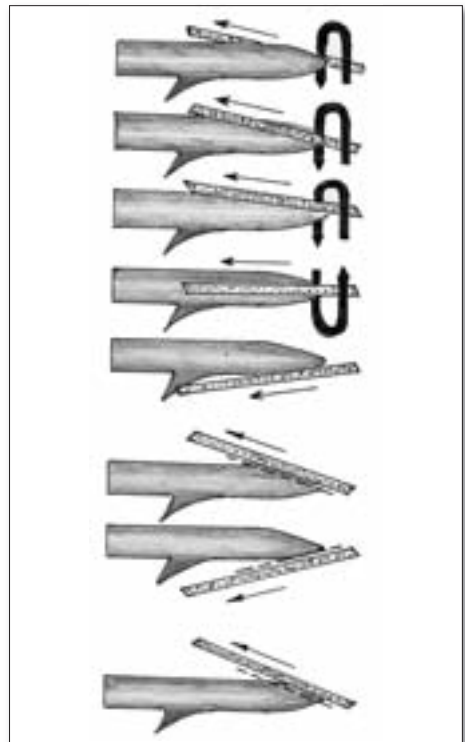
Znázornění škodlivého úhlu. Škodlivý úhel snižuje „chytlavost“ háčku. Čím je úhel větší, tím se háček lépe zadržává v ústech ryby. Nižší ramínko háčku škodlivý úhel zvětšuje.

ZKOUŠKA KVALITY

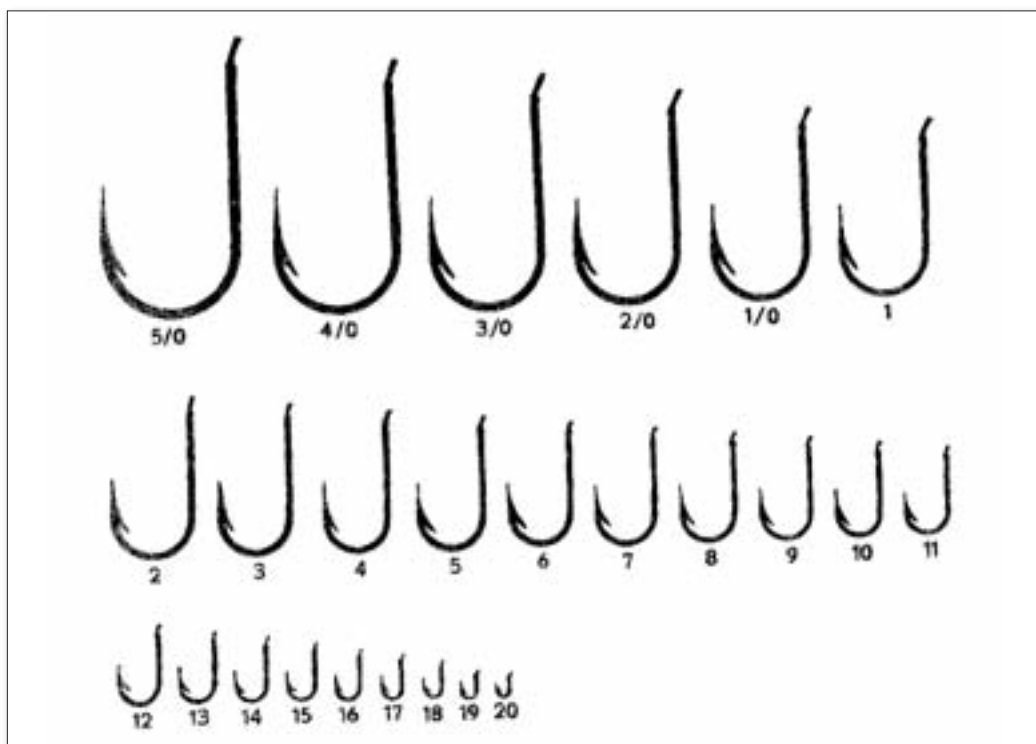
Základním ukazatelem je pevnost háčků, která je dána použitým materiálem, jejich průměrem a kvalitou zpracování. Při nákupu můžete i vy provést jednoduchou zkoušku. Vypružíte háček tak, že hrot zapíchnete například do zátky a tlačíte na ramínko. Tím zatížíte oblouček háčku, který začne pérovat. Zkoušku provádějte s citem, jinak praskne i velice dobrý háček. Při nákupu stačí udělat zkoušku jen u jednoho háčku v balení. Háčky se vyrábějí ve velkých sadách, a bude-li ten jeden dobrý, ostatní také.

Hrot háčku musí být ostrý a přichytit se i při nej slabším dotyku na kůži. Neostře háčky nepoužívejte. Je ale možno je nabrousit na jemné karborundové brusce pro broušení háčků. Přibrušují se z vnitřní strany.

Háček musí být vyroben tak, aby se v ústech ryby dobře zachytil a nevyklouzl. Závisí to na tvaru háčku, jeho ostrosti, tvaru protiháčku (protihrotu) i jeho navázání na vlasce. O chytavosti háčku rozhoduje škodlivý úhel, čili úhel mezi hrotem háčku a koncem patky s předpokládanou čarou, vedenou hrotem háčku. Čím je úhel větší, tím se háček lépe zachytává. Úhel určuje délka ramínka a rozpětí háčku. Háček

Broušení háčků. Háčky se brousí jemnou karborundovou bruskou z vnější strany.

Háčky ve skutečné velikosti

vniká do masa či kosti ryby právě pod úhlem, šikmo. Ten se často rovná škodlivému úhlu. Je-li ramínko dlouhé, je úhel malý, je-li kratší, úhel je větší. Stejně tak je větší při větším rozpětí háčku.

Při celkovém posouzení je pak zřejmé, že na ryby s tvrdými ústy (štika, candát) jsou vhodnější háčky s delším ramínkem. Na ryby s měkčími ústy pak háčky s kratším ramínkem. Vlastnosti háčků a zejména jejich chytavost se právě mění s velikostí škodlivého úhlu.

POUŽITÍ HÁČKŮ

Při lovu je nejdůležitější **správný výběr** velikosti háčku. Mezi rozhodující činitele patří druh a velikost nástrahy, velikost úst ryby, citlivost a ostrážitost ryby. A právě **ostrážitost** přímo vybízí používat háčky co nejmenší. Tvrzení, že velké ryby se dají chytit jen na velké háčky, není totiž příliš pravdivé. Většinou platí, že tvar háčku je volen podle velikosti nástrahy, přičemž háček nemá být menší, než je nezbytně nutné. Případný neúspěch je velmi často ovlivněn právě nesprávnou volbou tvaru háčku.

Velice nepřírozně bude působit například velká dešťovka na malém háčku, která tím ztratí svoji přirozenou přitažlivost. Červa a jiné jemné nástrahy je vhodné napichovat na vyduté

háčky, aby byla možnost umístit je jen jemným napíchnutím. Pokud to nástraha umožní, vybírejte raději háček se širokým obloučkem. V tekoucí vodě bere i ryba rychle a uplatní se jen háček, který se i rychle zapíchne. Jako příklad může posloužit lov pstruhů.

Jemná nástraha, která by se neměla poškodit, se upevňuje na háčky se slabším profilem, které jsou navázány hedvábím. I obyčejný červ lépe sedí na lakovaném háčku s dlouhým ramínkem bez patky, zatímco háčky s patkou jsou vhodnější na rostlinné nástrahy. Nejpřirozenější je nástraha na háčku s ramínkem, které je zakončeno zúženým hrotem. Háčky s očkem používáme zase při lovu na těžko (položená), při zvedání a spouštění a na lov se živou rybkou. Přirozená nástraha na nich lépe sedí. Háčky s očkem se také používají při výrobě umělých mušek.

Trojháčky po zaseknutí drží pevněji, ale nejsou vhodné pro lov všech druhů ryb. Problém je v tom, že více poruší ústa ryb a při jejich pouštění mají často ústa vážně poraněna. Větší ryby po čase i zahynou, protože nemohou přijímat potravu. Trojháčky by se proto měly používat hlavně při vláčení nástrahy a v lapacích systémech se živou rybkou.

Tam, kde je zájem chránit mladší ročníky ryb, je možné použít háčky a trojháčky **bez protihrotů**. Normální háček se upraví tak, že se protihrot zamáčkne kleštěmi nebo se odlomí a místo se zabrousí. Takovému lovu je ale nutné přizpůsobit techniku, vlasec musí být při zdolávání ryby stále napnutý.

VÝBĚR VHODNÉ VELIKOSTI

V chladnějším období ryby potravu tak rychle netráví, a proto ani nepřijímají větší nástrahy. Háčky by proto měly být menší. Při lovu bílých ryb na tekoucích vodách je vhodné v létě používat větší háčky (12–14), na jaře a na podzim pak háčky menší (14–16) a v zimě největší (16–18).

V pomalých vodách a nádržích pak v létě č. 14–16, na jaře a na podzim č. 17–18 a v zimě č. 18–20. Vhodnost použitých háčku na jednotlivé druhy ryb jsou uvedeny v kapitole Ryby kolem nás.

MODERNÍ HÁČEK

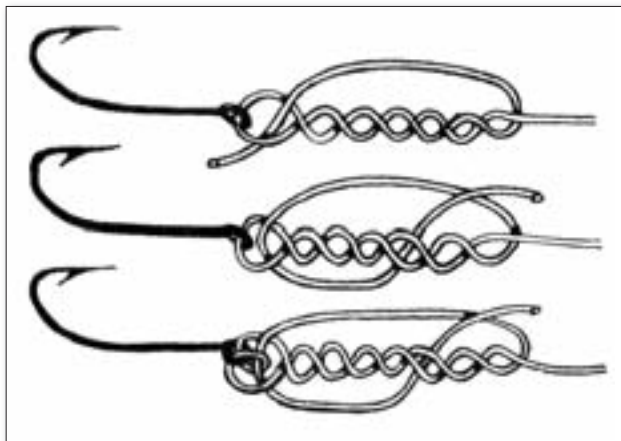
Nejmodernější háčky jsou vyráběny přímo na druh ryby s využitím nejlepších technologií. Mezi nejpoužívanější materiály k výrobě špičkových háčků patří chemické sloučeniny carbonu. Carbonová ocel zaručuje dosažení všech potřebných parametrů včetně dokonalé úpravy povrchu. Zajímavostí je způsob ostření titanových háčků chemickou cestou. Háčky jsou upravovány jako černé s lesklým nebo matovým povrchem, v odstínech různých barev nebo stříbrné a zlatavé.

Supersilné háčky na sumce jsou z niklu, jiné z nerez oceli. Snahou výrobců je dosahovat maximální kvality za rozumnou cenu. Háčky jsou baleny nejčastěji po deseti kusech, speciální a velké po pěti či i jednom háčku. Na obalu vždy najdete označení velikosti a doporučení, pro jaký způsob lovu či rybu jsou určeny.

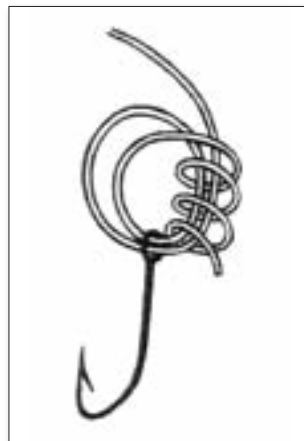
VÁZÁNÍ HÁČKŮ

Vázání háčků záleží na zakončení jejich ramínka. Při vázání zejména větších průměrů vlasců vzniká poměrně velký uzel, který pak znemožňuje navlékat jemnější nástrahy, aniž by se poškodily. Proto se některé, hlavně menší háčky, přivazují návazcem z hedvábí.

Háčky mají v převážné většině očko nebo lopatku. Existují však i háčky, které končí zúženým vroubkovaným hrotem. Mají hodně předností, zejména při napichování a udržení původního tvaru nástrahy. Na obrázku si můžete prohlédnout vázání háčku s očkem.

Vázání háčků s pomocí ztraceného uzlu

Bezpečnostní vázání háčku

Háčky s lopatkou a hrotem se vází stejně. Konec vlasce jemně zdrsníte brusným papírem. Takto upravený konec přiložíte k sirce. Roztavením vlasce se vytvoří malá perlička. Ramínko háčku natřete lakem, stejně tak i konec vlasce. Spojíte a do lepkavé vrstvy pevně zamotáte hedvábí. Když dospějete do jedné třetiny ramínka na začátku obloučku, uděláte ztracený uzel. Celé ovinutí zakončíte několika ztracenými uzly za sebou. Zbytek nitě ustříhnete a celé zalakujete. Použijete-li acetonový lak a umělé hedvábí, musíte vázání kontrolovat, protože aceton hedvábí rozpouští. Netroufnete-li si na takové vázání, použijte raději uzel.

Je-li lopatka háčku příliš ostrá, může se vázání postupně zničit. Proto je vhodné, ještě před uvázáním, namotat těsně pod lopatku trochu nitě. Malé háčky se dají vázat i pomocí jehly.

INDIKÁTORY ZÁBĚRU

Splávek slouží k nadnášení háčku s nástrahou, na udržování nástrahy v určité hloubce a jako ukazatel místa, kde se nástraha nachází. Umožňuje také vést vlasce s nástrahou, ukazuje záběr ryby a při zdolávání udává směr pohybu ryby.

PLAVANÁ

Pro plavanou potřebujete především dobrý splávek – ten musí být lehký, malý, ale přitom musí mít velkou únosnost. Je důležité, aby byl upravený tak, aby nerušil ryby svou nápadností nebo barvou.

Rozdělení splávků

Musí reagovat na nejjemnější záběry, neměl by klást velký odpor vodě a při vlnobití má být stabilní. Splávek musí být dobře viditelný a lehce nastavitelný na vlasec, rozhodně nesmí překážet při nahazování a zdlouvání ryb.

Rozdělení splávků podle nosnosti:

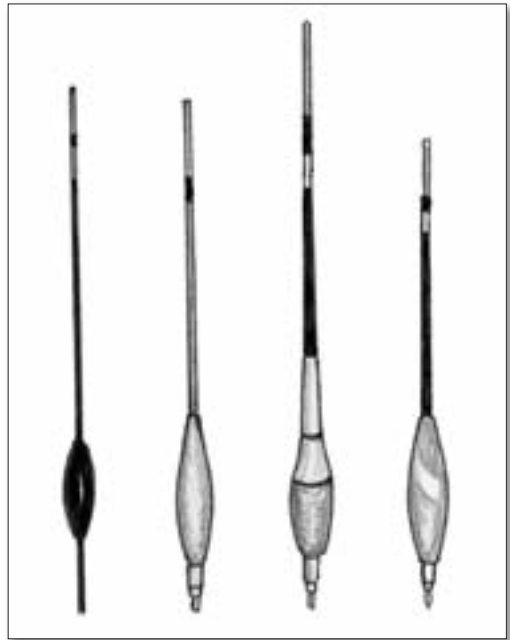
- **Nejmenší (nosnost 0,25–1,0 g)** – pro lov malých rybek těsně pod hladinou. Barva splávku má být černá, šedá.
- **Splávky štíhlého tvaru – 0,5–1,0 (1,5–2,0 g)** – lov ve větší hloubce malých a středních ryb. Barva splávku černá, šedá, nosnost 4–6 malých broků.
- **Velké splávky – 1,5 (2–5,0 a více g)** – lov těžkých středových ryb (plotice, lín, okoun, perlín) a spodových ryb (podoustev, ostroretka, jelec, cejn, kapr). Tvar a velikost volíme podle podmínek lovu. Zátěž taková, aby nástraha byla co nejdříve ve stanovené hloubce.

Výroba splávků

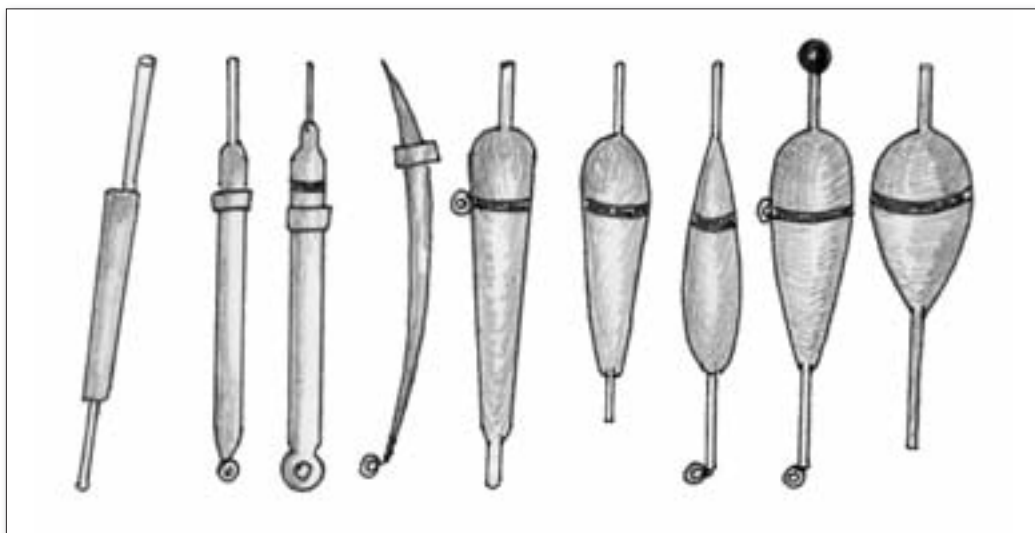
Splávky se vyrábí z lehkých materiálů, lehčích než voda, kůra z topolu, ptačí brka, korek, plastik, celuloid, pěnová hmota, bambus, balzové dřevo či ostny z dikobraza. Mohou být pevné nebo průběžné, případně i kombinované. U pevného splávku prochází vlasec středem a je zajištěn středovým kolíkem. Průběžný splávek se pohybuje po vlasci volně, přes jedno či dvě očka,

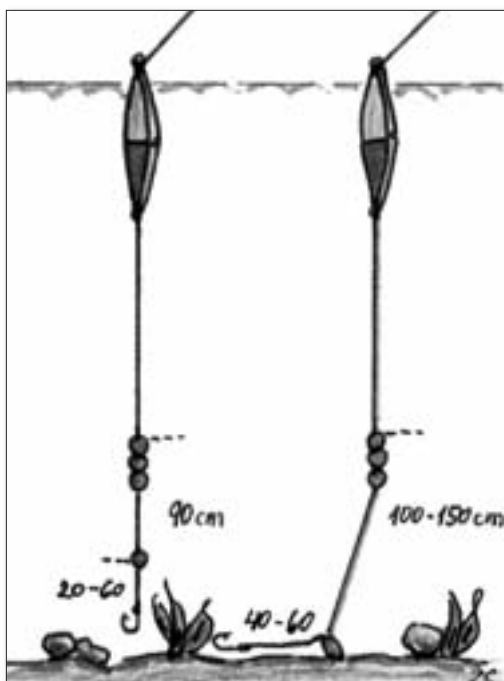
Splávky „kapkového“ tvaru jsou vhodné na lov v proudných vodách

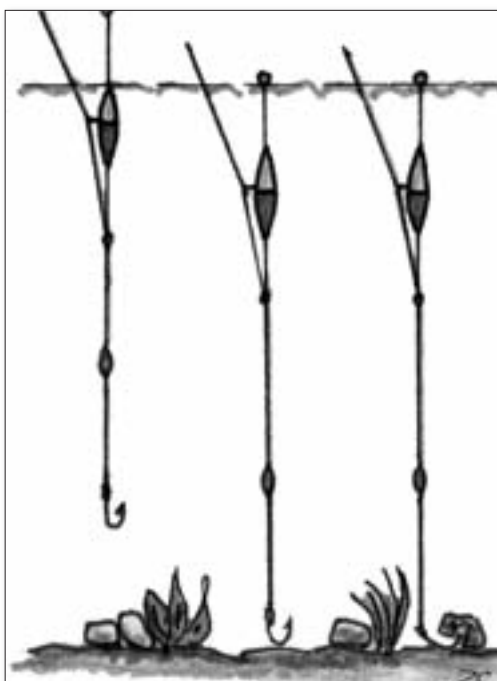
Tzv. anglické splávky pro lov na větší vzdálenosti nebo ve větru

Ukázka splávků od nejštíhlejších, vhodných k lovu na stojaté vodě při bezvětří, až po nejrobustnější, používané na řekách či k nesení velké nástrahy (i rybky)

Zátěž udice se splávkem a nástrahou nad dnem a použití boční zátěže

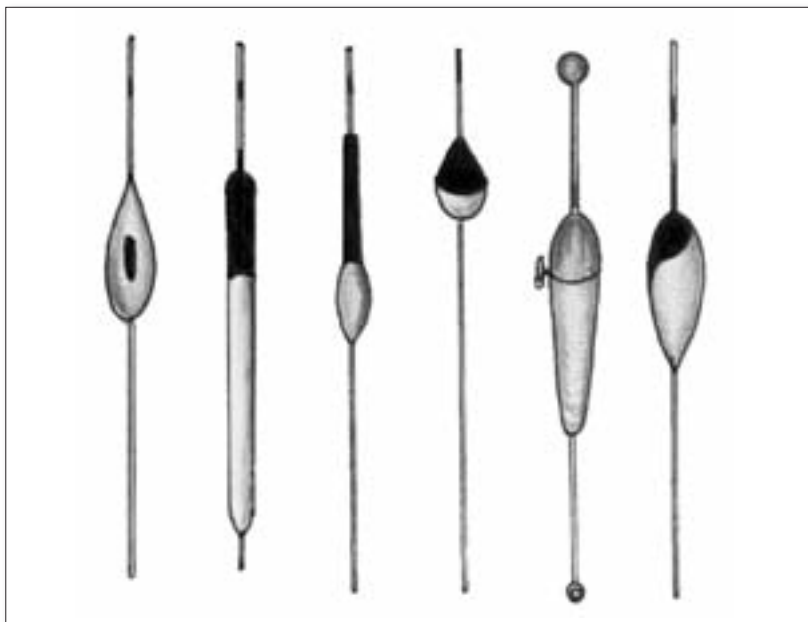

Vyvážení splávku

kteřá jsou na něm připevněna. V obchodech s rybářskými potřebami jsou k dostání i splávky, které v noci svítí.

Klouzavý splávek se používá hlavně v případech, kdy je hloubka vody větší než prut, především na přehradách. Barva části splávku ponořeného do vody by měla být hnědá, šedá nebo černá, část nad vodou může být i vícebarevná.

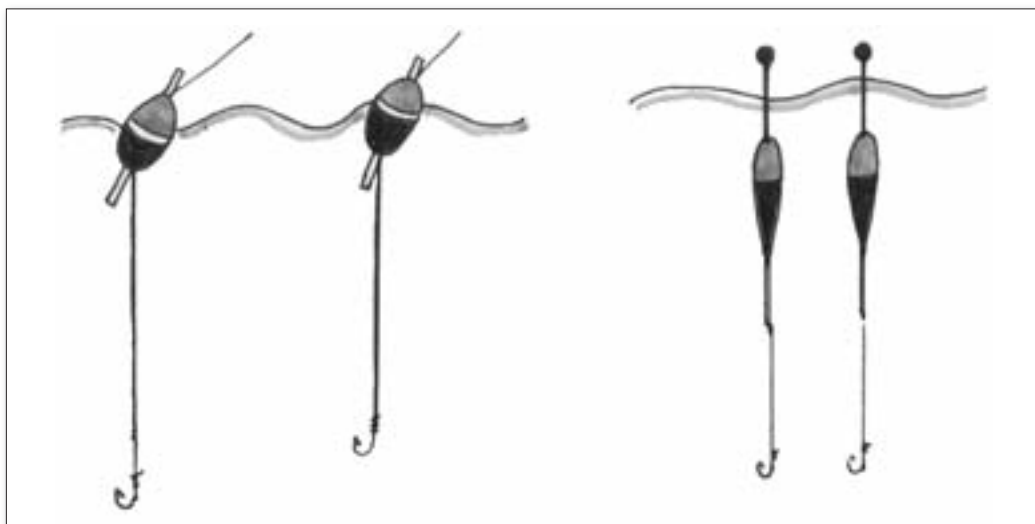
Jsou však i jiné druhy splávků. Anténkovité splávky mají rourovitý nebo úzký vřetenovitý trup a jsou dlouhé až 25 cm. Vyrábí se i dutá kulička s možností napouštění vody pro vyvážení, nebo tyčový plovák, což je dřevěný hranolek nebo kulatina o hraně 15 mm a dlouhý i 1,5 metru. Úplatnění najde na klidné vodě při lovu opatrných sumců.

Tyčové splávky – při použití tyčových splávků můžeme celý systém lépe vyvážit a zvýšit i stabilitu při větru

Jak splávek používat

Splávky pro plavanou mají různé tvary, jsou nejrůzněji barevné, ale mají jedno společné – *vždy musí být přesně vyvážené!!!* Jedině tehdy dosáhnete velmi citlivé indikace záběru. Vyvážení splávku je tou největší slabinou začínajících, ale mnohdy i zkušenějších rybářů. Splávek vyčnívající z vody i s anténkou do 1/3 své délky je špatně vyvážen. Malé rybky jej nedokážou potopit a dochází pouze k jeho „pumpování“. Takto seřízený splávek dokáže spolehlivě odradit velké, opatrné ryby.

Splávek ve vlnách – splávek s oválným tělem se ve vlnách pohupuje, kopíruje je a neudrží nástrahu ve stejné hloubce. Proto se do větších vln používají štíhlé splávky.

Pokud půjdete kupovat splávky, vybírejte ty, které mají nejdelší spodní část (stabilizátor), pro klidnou vodu štíhlejší 1,5–2,0 gramy a pro proudící vodu naopak kulatější (protáhlejší kulička) o nosnosti 3–5 gramů. Síla anténky by měla být co nejmenší (1,5–2 mm), a to podle vzdálenosti, ve které budete lovit – vždy však musíte anténku při záběru dobře vidět. Podle toho vybírejte i barvu anténky. Ideální jsou splávky, u nichž jde anténka vyměnit za jinou v odlišné barvě.

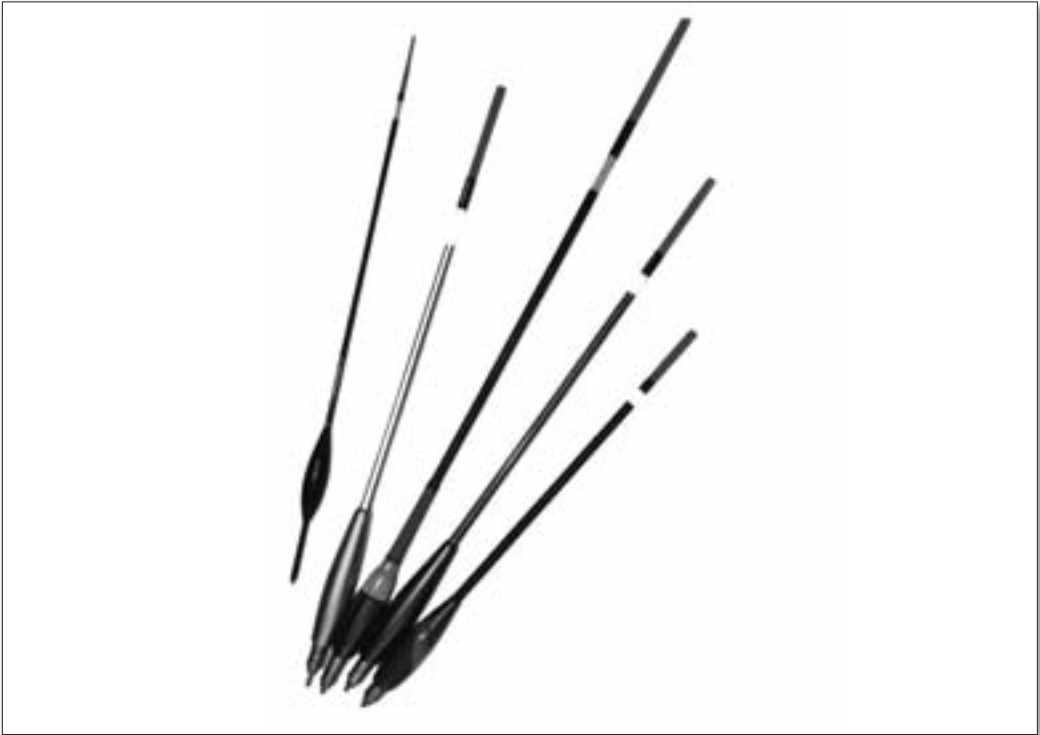
Anglické splávky – Wagglery

Tvoří velkou skupinu splávků různého provedení a způsobu využití. Wagglery jsou u nás, z anglických splávků, nejznámější a nejpoužívanější. Liší se způsobem jejich uchycení na vlasec. Anglický splávek je k vlasci upevněn jednobodově pomocí oka na spodním konci, což je základní rozdíl mezi anglickým a pevným splávkem.

Wagglery, se podle konstrukce, rozdělují do dvou skupin. Ty se liší svým provedením, ale i v použití montáží.

Předvážené wagglery mají závaží ve spodní části těla splávku. Zátěž je pevná nebo výměnná a provádí se kovovými kotoučky. Některé splávky je možné vyvážit i broky uvnitř tělíčka splávku. S předváženými wagglery můžete dosahovat dlouhých náhozů a hodí se na střední a delší vzdálenosti. Poradí si s větrem a spodním proudem a hodí se k lovu ze dna a na propad.

Gramáž splávků je udávána ve dvou údajích. První číslo označuje zabudovanou zátěž, druhé pak hmotnost broků nutných k dovážení splávku.

Wagglerly – anglické splávky pro lov na střední a větší vzdálenosti

Například údaj: 4 + 1 g, znamená, že celková nosnost splávky je 5 g. Čtyři gramy zátěže jsou již umístěny ve splávku a jeden gram je na dovážení broky. Taková zátěž je vhodná na kratší vzdálenosti a hloubku kolem dvou metrů.

U wagglerů s výměnnou zátěží je označením ve tvaru: 4 + 1 + 0,5 g. Poslední číslo udává hmotnost dovažovacích podložek.

Nepředvážené wagglerly nemají tak dobré letové vlastnosti. Jsou vhodné na lov na kratší vzdálenosti a na mělké vodě.

Velice se ale hodí jako klouzavé splávky. Vzhledem k velkému vztlaku se velmi rychle vyroňují.

Nejlepším řešením jednobodového uchycení je použití „T“ konektoru. Při jeho aplikaci musíte alespoň dvakrát omotat vlasec okolo dřívku konektoru. Zafixování silikonovými hadičkami, zvláště u těžších splávků, nezaručuje stále stejnou hloubku.

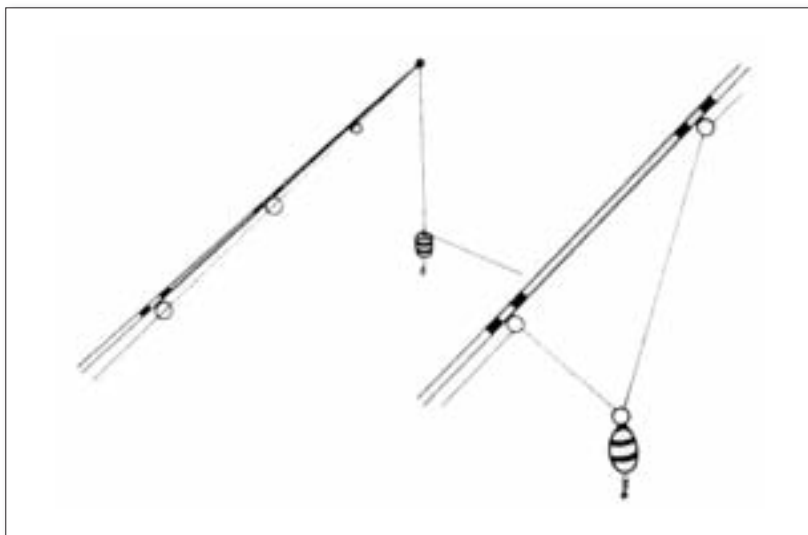
Lehčí, nepředvážené wagglerly, můžete na vlasec fixovat čtyřmi broky. Po dvou z každé strany splávku. Nesmíte ale vlasec navléknout přímo do oka splávku. Vždy je nutno použít karabinku.

POLOŽENÁ

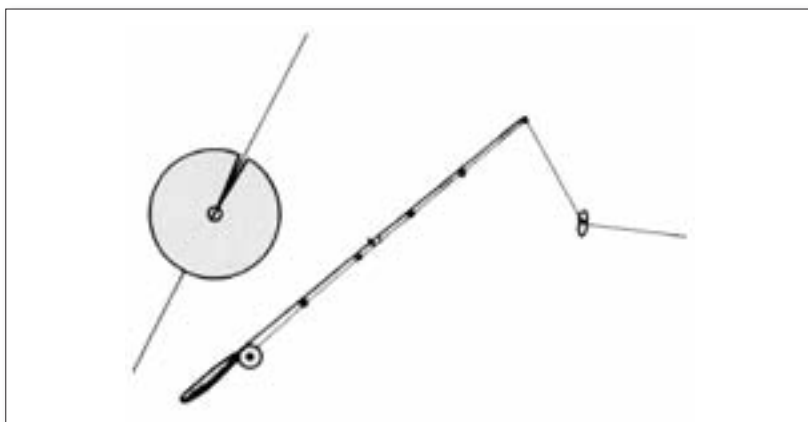
Při lovu na položenou s živou rybkou se může použít naříznutý splávek. V takovém případě se používají splávky dva, pomocný a funkční.

Číhátka

Závěsný plovák není splávkem. Signalizuje záběr nebo udržuje vlasec v napnutém stavu. Neleží na vodě, ale zavěšuje se pod hrot prutu.

Číhátka – zavěšení číhátka pod hrotem prutu a mezi očka prutu

Číhátko si můžete vyrobit z gumy či papíru. Zavěšuje se pod hrot prutu.